

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Š.V. - V.**, O.K., IČO: X., právne zastúpenému JUDr. J.Ď., advokátom, K.Ž. proti žalovanému: **O.**, S.O.S., IČO: X., zastúpenému AK M.B., s. r. o., B.B., IČO: X., **o zaplatenie 95 186,03 eur s príslušenstvom**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 14. októbra 2010, č. k. 14Cob/183/2010-201 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 20. januára 2010, č. k. 11Cb/262/2008-155, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **o d m i e t a**.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy dovolacieho konania vo výške 1 239,72 eur na účet právneho zástupcu žalovaného.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Žilina rozsudkom zo dňa 20. januára 2010 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 95 186,03 eur (2 867 574,40 Sk) s príslušenstvom a žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu trovy konania vo výške 4 368 eur. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca uplatnil nárok z titulu zmluvy o dielo č. 04/2006 (zo dňa 18. mája 2006) a jej dodatku, podľa ktorej sa zaviazal žalobca zhotoviť a dodať žalovanému dielo „Rekonštrukcia a skvalitnenie lokálnej infraštruktúry v obci S.“ Cena za predmet zmluvy o dielo bola dohodnutá v tom čase v platnej mene 9 199 750,29 Sk. Na základe zápisu o odovzdaní a prevzatí stavby zo dňa 8. septembra 2007 objednávateľ v zastúpení starostom obce s autorizovaným stavebným

dozorom dielo prevzali. Žalobca faktúrou č. 03/2008 vyúčtoval cenu diela 2 867 574,40 Sk. Žalovaný uhradil cenu diela čiastočne, vyúčtovanú vo faktúrach č. 04/2006, 07/2006, 09/2006, 05/2007 a 19/2007, spolu vo výške 6 332 175,50 Sk. Z vykonaného dokazovania prvostupňový súd zistil, že žalovaný ako objednávateľ uzatvoril so žalobcom ako zhotoviteľom zmluvu o dielo č. 04/2006. Predmetom zmluvy bol záväzok zhotoviteľa vyhotoviť pre objednávateľa dielo, označené „Rekonštrukcia a skvalitnenie lokálnej infraštruktúry v obci S.“ Stavba sa mala realizovať na objekty Rekonštrukcia MK na H., Rekonštrukcia MK K. a rekonštrukcia MK P. - Vetva A, C, D, cena bola dohodnutá na 9 199 750,29 Sk. Podľa článku 10.2 zmluvy, túto je možné meniť len formou písomných dodatkov. Dodatkom č. 1 k zmluve došlo k zmene termínu ukončenia výstavby, ktorý sa predlžuje do 30. mája 2008. Predmetom žaloby je zaplatenie ceny diela vyúčtovanej vo faktúre č. 3/2008 vo výške 2 867 574,40 Sk. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobcu ohľadne naviac prác, ktoré mali vyplývať zo zápisov v stavebnom denníku, okresný súd konštatoval, že z tohto nie je možné jednoznačne ustáliť dohodu účastníkov o vykonávaní prác naviac. Podľa záznamu v stavebnom denníku na č. l. 231255 (č. l. 74), bez uvedenia dátumu bolo zistené, že starosta obce žiada rozšíriť šírku vetvy A na 2,8 m z pôvodnej 2,5 m v rámci možností, záznam pritom nepodpísal ani starosta obce, ani stavebný dozor, je podpísaný iba Ing. H. ako zástupcom dodávateľa, preto prvostupňový súd nemohol konštatovať, že došlo k riadnej dohode o zmene rozsahu diela. S odkazom na zmluvné dojednanie a § 272 ods. 1 OBZ poukázal na potrebu písomnej dohody ohľadne platnej dohody o rozšírení rozsahu diela podľa zmluvy o dielo, ako aj na skutočnosť, že nebola preukázaná iná zmluva o dielo v ústnej forme, podľa ktorej by sa účastníci jednoznačne dohodli na prácach nad rámec pôvodnej písomnej zmluvy o dielo pri súčasnom konštatovaní prvostupňového súdu, že existenciu takejto zmluvy účastníci ani netvrdili, keď v priebehu konania žalobca oproti žalobe uvádzal, že predmetnou faktúrou boli vyúčtované práce naviac, ktoré pre žalovaného realizoval. S ohľadom na rozporné tvrdenia, keďže v žalobe žalobca uviedol, že faktúrou vyúčtoval dielo po jeho vykonaní v súlade s uzavretou zmluvou o dielo a v priebehu súdneho konania uvádzal, že touto faktúrou boli fakturované práce naviac, ktoré pre žalovaného realizoval, ako aj obranou žalovaného, že faktúra bola vystavená na práce, ktoré žalobca nikdy nerealizoval, prvostupňový súd skúmal otázku, či žalobcovi vzniklo právo na zaplatenie vyúčtovanej sumy vo faktúre č. 3/2008. Keďže žalobca vo vzťahu k objednávaní naviac prác odkazoval predovšetkým na stavebný denník a jediný záznam v stavebnom denníku zachytáva iba žiadosť starostu o rozšírenie vetvy A, ktorú nepodpísal ani starosta, ani stavebný dozor Ing. G., je podpísaný výlučne zástupcom

dodávateľa Ing. H., nebolo možné prvostupňovému súdu konštatovať, že by medzi účastníkmi došlo k riadnej dohode o zmene rozsahu diela. Zo žiadneho z ďalších záznamov v stavebnom denníku nevyplýva, že by žalobca žiadosť žalovaného o rozšírenie komunikácie akceptoval. V tejto súvislosti poukázal okresný súd na dojednanie v zmluve o dielo, podľa ktorého bol v mene žalobcu oprávnený konať v zmluvných veciach výlučne Š.V., záznamy za žalobcu podpisoval Ing. H., tento však podľa zmluvy nebol osobou oprávnenou konať v mene žalobcu v zmluvných veciach, preto zo stavebného denníka nevyplýva dohoda účastníkov o zmene rozsahu diela. V stavebnom denníku je len záznam o požiadavke starostu, pričom ani táto požiadavka nie je potvrdená podpisom starostu, rovnako chýba zápis, ktorý by potvrdzoval, že žalobca túto žiadosť - návrh žalovaného akceptoval, súhlasil s realizáciou diela v rozšírenom rozsahu. Aj v prípade, ak by existoval preukázaný súhlas žalobcu a žalovaného s rozšíreným dielom, bolo by potrebné špecifikovať rozsah rozšírenia, zmeny diela. Žiadne takéto konkrétne záznamy v stavebnom denníku uvedené nie sú (č. l. 102). Nebol preukázaný rozsah rozšírenia a nebol preukázaný ani vplyv prípadného rozšírenia na cenu diela. V stavebnom denníku nie je žiaden zápis, ktorý by akýmkoľvek spôsobom upravoval otázku ceny prípadných navyš prác. Písomná dohoda o rozšírení diela o navyš práce v zmysle § 549 OBZ, na základe ktorej by vznikol žalobcovi nárok na zvýšenú cenu diela zodpovedajúcej výsledku vykonaných prác, v konaní preukázaná v písomnej forme nebola, preto žalobcovi nemohol vzniknúť nárok na zvýšenú cenu diela zodpovedajúcu ním tvrdým prácam navyš.

Prvostupňový súd poukázal, že objednávateľ nie je povinný zaplatiť zhotoviteľovi inú, ako v zmluve dohodnutú cenu diela, ak nejde o zvýšenie alebo zníženie ceny diela za podmienok vymedzených v ust. § 549 OBZ. Ak zhotoviteľ vykoná práce nad dojednaný rozsah diela a nie sú dané podmienky podľa § 549 OBZ pre vznik povinnosti objednávateľa zaplatiť zhotoviteľovi cenu primerane zvýšenú, nemôže zhotoviteľ hodnotu takýchto prác požadovať na základe pôvodnej zmluvy o dielo. Pôvodne uzatvorená zmluva o dielo sa navyš prác netýkala a iná zmluva o dielo ohľadom týchto prác uzatvorená nebola. Vo vzťahu k záverečnému prednesu právneho zástupcu žalobcu, ktorý uviedol, že v prípade nezaplatenia vykonaných prác na strane žalovaného by vzniklo bezdôvodné obohatenie, okresný súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia (č. l. 163) zaoberal i výkladom bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a 454 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k prijatému právnomu záveru o nepreukázaní písomnej dohody ohľadne žalobcom tvrdených prác navyš, poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky (rozhodnutia pod sp. zn. 32Cdo

2592/2008, 29Odo 214/2003, 32Odo 735/2004 a iné). Súčasne okresný súd uviedol, že zo strany žalobcu nebolo unesené dôkazné bremeno ani ohľadne ním tvrdených prác navyše. Ako dôkazy, ktoré mali tieto preukázať, boli doklady vypracované stavebným dozorm Ing. D. a jeho svedecká výpoveď. Tieto doklady a svedeckú výpoveď na ďalšom pojednávaní poprel starosta žalovaného. Pri hodnotení výpovede svedka okresný súd bral do úvahy, že sa jedná o svedka, ktorý v mene žalobcu sám realizoval celé dielo pre žalovaného od prípravy súťažných podkladov až do jeho odovzdania. Za dôkaz o vykonaní prác navyše nepovažoval preberací protokol, nakoľko z jeho textu vyplýva, že sa mali preberať a odovzdávať práce podľa pôvodne uzatvorenej zmluvy o dielo. Tejto skutočnosti zodpovedá aj cena prác, ktorá je totožná s cenou diela uvedenou v uzatvorenej písomnej zmluve. Jediná poznámka, ktorá nasvedčovala skutočnosti, že sa realizovali aj práce v inom ako dohodnutom rozsahu, je poznámka, podľa ktorej pre potreby obce boli komunikácie v niektorých miestach rozšírené. Takýto záznam však podľa prvostupňového súdu nekonvalidoval vyššie uvedené nedostatky, týkajúce sa nepreukázania existencie písomného dodatku k zmluve, resp. neexistencie osobitnej zmluvy o dielo ohľadom navyše prác. V preberacom protokole práce navyše nie sú nijakým spôsobom bližšie špecifikované ani kvantifikované. Ani z faktúry, ktorá je predmetom konania, ani z dokladov, ktoré žalobca predložil ako prílohu, nevyplýva, že by sa malo jednať o práce navyše. Zo súpisu vykonaných prác a z krycieho listu rozpočtu je zrejmé, že tieto doklady sa týkajú nerealizovaných vetiev B a D miestnej komunikácie P.. Odôvodnenie žalobcu, že žalovaný od neho požadoval takéto vyúčtovanie z dôvodu preplácania prác z fondov Európskej únie, pre prvostupňový súd nebolo postačujúce, aj s ohľadom na skutočnosť, že žalovaný v priebehu súdneho konania uvedené nepotvrdil. Vo vzťahu k vydaniu bezdôvodného obohatenia v rozsahu tvrdených vykonaných prác navyše poukázal, že skutočný rozsah týchto prác hodnoverným spôsobom nebol žalobcom preukázaný a tiež, že takýto návrh nebol ani predmetom konania. Predmet konania, vymedzený skutkovými tvrdeniami žalobcu v žalobe, ako aj v priebehu súdneho konania, neumožňoval posúdenie uplatneného nároku ako nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. O trovách prvostupňového konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Na odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd napadnutým rozhodnutím potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy odvolacieho konania. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1

O. s. p.) prejednal vec v medziach podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., s verejným vyhlásením rozsudku podľa § 156 ods. 1, 3 O. s. p. v spojení s § 211 ods. 2 O. s. p. Na základe uznesenia Krajského súdu v Žiline, č. k. 14Cob/183/2010-193 zo dňa 28. septembra 2010 došlo v zákonnej lehote k oznámeniu verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli krajského súdu a o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli účastníci konania upovedomení písomnosťou krajského súdu zo dňa 28. septembra 2010 (č. l. 194, doručenky na č. l. 192). Odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Žilina potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vo výroku vecne správne rozhodnutie.

Prejednaním veci podľa § 212 ods. 1 O. s. p. len v rámci a na základe tých dôvodov, ktoré žalobca vymedzil v odvolaní a z nich len tých relevantných odvolacích dôvodov, ktoré boli predmetom uplatneného nároku žalobcu pred súdom prvého stupňa, za konštatovania uzavretého skutkového stavu podľa § 213 ods. 1 O. s. p. krajský súd uviedol, že okresný súd vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, vychádzajúc z dôkazov, ktoré účastníci konania boli povinní predložiť, resp. označiť na preukázanie svojich tvrdení (§ 120 ods. 1 O. s. p.), za splnenia poučovacej povinnosti okresným súdom podľa § 120 ods. 4 O. s. p., ako to vyplýva z predvolania na pojednávanie na č. l. 60, ktoré prevzal žalovaný, žalobca, ako aj ich právni zástupcovia (doručenky na č. l. 59). Prvostupňový súd z vykonaného dokazovania vyvodil správne skutkové závery a vo vzťahu k napadnutému rozsudku ich správne i právne vyhodnotil. Pri konštatovaní vecnej správnosti výroku napadnutého rozsudku okresného súdu a stotožnenia sa s podstatnými dôvodmi uvedenými v písomnom vyhotovení rozsudku okresným súdom, krajský súd podľa § 219 ods. 2 O. s. p. odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu.

Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu a k relevantným odvolacím dôvodom odvolací súd uviedol, že z protokolu na č. l. 13 až 16 vyplýva, že žalovaný podpísal dňa 8. septembra 2007 zápis o odovzdaní a prevzatí prác na objekte P., tiež z faktúry č. 3/2008 (č. l. 17) vyplýva, že žalobca vyúčtoval cenu práve za predmet zmluvy o dielo č. 4/2006, čomu nasvedčujú aj ďalšie listiny, krycí list čerpania (č. l. 18) a súpis vykonaných prác (č. l. 19). Je teda zrejmé, že tam uvedené práce sa týkajú dohodnutého predmetu zmluvy o dielo, v časti objektu - rekonštrukcia MK P.. V konaní pred okresným súdom, tvrdeniami žalobcu prostredníctvom jeho právneho zástupcu na pojednávaní dňa 18. septembra 2009 (zápisnica z pojednávania č. l. 63) aj zo zápisu

v stavebnom denníku č. 231255 (č. l. 74) vyplynulo, že došlo k zväčšeniu rozsahu diela a už realizovaním prvých dvoch etáp bol celkový rozsah diela vyčerpaný. Výslovne uviedol: „Čo sa týka etáp B a D, tieto žalobca skutočne nerealizoval a v tomto konaní ich ani nežiada zaplatiť. Práce navyše starosta prevzal a zaviazal sa ich kompenzovať zápisom v stavebnom denníku, takže bol určitý záväzok, že tieto práce budú zaplatené.“ Aj výsluchom svedka p. Ing. D.D. na pojednávaní dňa 28. októbra 2009 (zápisnica z pojednávania č. l. 107) bolo tak prvostupňovému, ako aj odvolaciemu súdu zrejmé, že žalobca v skutočnosti neuplatňuje cenu za práce, ako sú špecifikované v uvedených dokladoch. Uviedol, že faktúra č. 3/2008 je konečná faktúra a sú v nej doúčtované všetky práce, ktoré boli realizované jednak na etape P. a tiež navyše práce, ktoré boli realizované na predchádzajúcich dvoch etapách. Konečná suma tejto faktúry bola prispôbena podľa svedka v celkovej cene podľa uzatvorenej zmluvy o dielo. Výslovne uviedol, že dodatok k zmluve ohľadne realizovaných prác navyše uzatvorený nebol. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia poukázal, že svedok Ing. D.D. sa zúčastňoval na prácach podľa zmluvy o dielo č. 4/2006 od počiatku, t. z. že pripravoval súťažné podklady, cenovú ponuku na účasť vo verejnom obstarávaní a na stavbe pôsobil ako stavbyvedúci, t. z. že sa zaoberal stavbou od začiatku až do jej ukončenia. Z uvedeného vyplýva, že mal prehľad o skutočne realizovaných prácach, či boli vykonané práce dohodnuté podľa zmluvy o dielo, resp. práce, ktoré boli nad rámec dohodnutého predmetu zmluvy o dielo. Vzhľadom na uvedené nebolo dôvodné a preukázané tvrdenie žalobcu, že mu patrí dohodnutá cena za predmet zmluvy o dielo minimálne v rozsahu 2/3 žalovanej sumy, ako cena za časť predmetu zmluvy o dielo za objekt P. za realizáciu vetvy A, C, ako vyplynulo z dokazovania pred prvostupňovým súdom (vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu, výpoveď svedka), predmetom vyúčtovania vo faktúre č. 03/2008 nie je cena za predmet zmluvy o dielo na objekte P. - vetva A, C a D, v skutočnosti je v tejto faktúre vyúčtovaná cena za práce navyše nad rámec dohody o predmete zmluvy o dielo podľa čl. II zmluvy o dielo č. 04/2006, ako správne vyhodnotil výsledky dokazovania aj prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku. Z uvedeného napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne rozhodnutie bolo odvolacím súdom potvrdené (§ 219 ods. 1 O. s. p.) a v podrobnostiach odvolací súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia ďalej uvádza, že ak bola vykonanými dôkazmi vyvrátená v protokole prezentovaná skutočnosť - odovzdanie prác podľa zmluvy o dielo (výpoveďou svedka Ing. D. na pojednávaní dňa 28. októbra 2009, vyjadrením žalobcu a jeho právneho zástupcu na pojednávaní dňa 18. septembra 2009 (zápisnica z pojednávania č. l. 61 a nasl.), potom nebolo dôvodné vykonať dôkaz výsluchom svedka Ing. P.G. - stavebný dozor a z rovnakých dôvodov nebolo potrebné vykonať dokazovanie v zmysle § 127 ods. 1 O. s. p., ako aj ohliadkou na mieste samom. Okrem toho, že nebolo potrebné predmetné dôkazy vykonať, neboli zo strany žalobcu v prvostupňovom konaní tieto dôkazy označené (§ 120 ods. 4 O. s. p., § 205a O. s. p.) a odvolacím súdom nebola zistená výnimočnosť pre postup prvostupňového súdu v zmysle § 120 ods. 1 posledná veta O. s. p., aby pristúpil k vykonaniu aj iných dôkazov, ako navrhli účastníci konania.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia ďalej uvádza, že sa nestotožňuje ani s odvolacou námietkou, že neboli naplnené zákonné predpoklady § 157 ods. 2 O. s. p. vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého rozsudku. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, prvostupňový súd sa v odôvodnení zaoberal obranou žalovaného, vyhodnotil predložené listinné dôkazy, výsluchy svedkov a na základe vykonaného dokazovania zreteľne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval v konaní za preukázané a ktoré nie (č. l. 162, strana 8 až 11 napadnutého rozsudku). Rovnako z odôvodnenia napadnutého rozsudku bolo zrejmé, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov prvostupňový súd riadil. Odôvodnenie rozsudku preto napĺňa zákonné predpoklady vyžadované ust. § 157 ods. 2 O. s. p. a odvolací súd, stotožňujúc sa s týmito dôvodmi, za konštatácie ich vecnej správnosti na odôvodnenie napadnutého rozsudku napokon podľa § 219 ods. 2 O. s. p. odkázal. Ďalšie, v odvolaní uvádzané dôkazy, neboli pred prvostupňovým súdom označené, preto sa nemohol prvostupňový súd s týmito v odôvodnení vysporiadať. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal i na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III.ÚS 209/204 zo dňa 23. júna 2004, podľa ktorého súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ

rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Krajský súd nezistil v konaní okresného súdu postup, ktorým by došlo k odňatiu práva odvolateľa konať pred súdom. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O. s. p..

Proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 14Cob/183/2010-201 zo dňa 14. októbra 2010 a proti rozsudku Okresného súdu v Žiline, č. k. 11Cb/262/2008-155 zo dňa 20. januára 2010 podal žalobca dovolanie. Dovolanie odôvodnil, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p. V dovolaní poukázal žalobca na rozhodnutia prvostupňového i odvolacieho súdu a naďalej zotrváva na skutočnostiach už uvádzaných v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku, že v konaní došlo k vadám v rozsahu § 211 ods. 1 O. s. p., čo sa týka vykonaného dokazovania na skutočnosti tvrdené žalobcom, rozsah skutočne vykonaných prác pre žalovaného. Súd na objektívne zistenie skutočného rozsahu prác mal vykonať dôkaz ohliadkou na mieste samom, znaleckým dokazovaním, prípadne ďalšími dôkazmi, napr. svedeckými výpoveďami zainteresovaných osôb. Vzhľadom k tomu, že nedošlo k takémuto postupu, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

V dovolaní žalobca ďalej uvádza, že platí zásada, podľa ktorej sa každé podanie, prejav vôle posudzuje podľa obsahu. Namieta, že súd týmto smerom nepostupoval pri ujasnení si predmetu konania jednak pri vyhodnotení obsahu žalobného návrhu, jednak pri vykonaní dokazovania a predložených dokladov účastníkmi konania. Žalobca neuvádzal, že spornou faktúrou 3/2008 fakturoval práce na Rekonštrukcia MK P. vetvy B, D. Kvalifikovaným spôsobom, z akého dôvodu a aké práce boli touto faktúrou fakturované vo svojej svedeckej výpovedi vysvetlil svedok Ing. D.D., ktorý sa na predmetných prácach zúčastňoval z titulu svojho pracovného zaradenia od začiatku. Je nesporné, že žalobca vykonal pre žalovaného práce, ktoré vychádzali z uzavretej zmluvy o dielo č. 04/2006, čo sa týka štruktúry, druhu prác, ale v konečnom dôsledku faktúrou č. 03/2008 žalobca vyfakturoval skutočne vykonané práce, ktoré zohľadňovali navyše práce v zmysle požiadavky investora v osobe starostu obce. Bolo povinnosťou súdu týmto smerom vykonať dokazovanie, vyhodnotiť ho, či skutočne vykonané práce žalobcom boli všetky uhradené na základe vystavených faktúr. Je nesporné, a to potvrdil aj vo svojej výpovedi starosta obce,

že požadoval od žalobcu ako dodávateľa navyiac práce, čo sa týka šírky komunikácie, presunu hmôt, navyiac materiálu a odchýlky od schváleného projektu. Vzhľadom k tomu, že súd nepostupoval vyššie uvedeným spôsobom, dospel k nesprávnym skutkovým a právnym záverom. Jednoznačne z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že účastníci zmluvného vzťahu sa dohodli o prácach, ktoré budú vykonávané nad rámec pôvodne uzatvorenej Zmluvy o diela, a to jednak ústnou formou a jednak zápisom do stavebného denníka. Pokiaľ sa týka ceny týchto prác, vychádzali z všeobecne platných noriem, uzatvorenej Zmluvy o dielo 4/2006.

Žalobca v dovolaní poukázal aj na ustanovenia § 236 ods. 1 a § 240 ods. 1. Dovolateľ týmto žiada, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu Žilina, č. k. 14Cob/183/2010-201 zo dňa 14. októbra 2010 v celom rozsahu zrušil, a to v súlade s § 243b ods. 2 O. s. p. Taktiež žiada, aby dovolací súd v celom rozsahu zrušil rozsudok Okresného súdu Žilina, č. k. 11Cb/262/2008-155 zo dňa 20. januára 2010 v súlade s § 243b ods. 2 O. s. p. Dovolateľ zároveň žiada, aby dovolací súd vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Dňa 17. decembra 2010 došlo Okresnému súdu v Žiline doplnenie dovolania. Týmto podaním dovolateľ doplnil dôvody dovolania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Podľa názoru dovolateľa súd nepostupoval v súlade s § 211 ods. 1 O. s. p., na zistenie dôvodnosti uplatneného nároku nevykonal dôkazy na rozsah skutočne vykonaných prác dovolateľom a úhradu za tieto práce, či boli uhradené v celom rozsahu. Zároveň uviedol, že zotrváva na ďalších skutočnostiach a tvrdeniach v zmysle podaného dovolania zo dňa 14. decembra 2010 a v zmysle tohto žiada Najvyšší súd SR vo veci rozhodnúť.

Vyjadrenie žalovaného k podanému dovolaniu došlo Okresnému súdu v Žiline dňa 4. februára 2011. V ňom poukázal na ustanovenia § 238 ods. 1 - 3 a § 237 O. s. p. Taktiež navrhol, aby dovolací súd v zmysle ustanovenia § 243b ods. 1 O. s. p. dovolanie zamietol a zaviazal navrhovateľa k náhrade trov konania tak, ako to uviedol vo vyjadrení k dovolaniu.

Žalovaný uviedol skutočnosti, na základe ktorých, podľa neho, nie je dovolanie žalobcu dôvodné. Z vykonaného dokazovania považuje za zrejmé, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu zmluvy o dielo, pričom cena za dielo bola stanovená na základe rozpočtu, ktorý bol súčasťou zmluvy. Rovnako je nepochybné, že predmetnú zmluvu o dielo možno v zmysle jej ustanovenia bodu 10.2 meniť len formou písomných dodatkov. Zmeny zmluvy o dielo, ktoré by nespĺňali túto formálnu náležitosť, by boli v zmysle ustanovenia § 40 OZ neplatné. Preberacie protokoly nie sú dôkazom o zmene zmluvy o dielo. V samotných protokoloch sa uvádza, že zmluva bola zmenená len jedným dodatkom. Tento dodatok sa však netýka rozsahu diela ani ceny diela.

Vo vyjadrení žalovaný ďalej uvádza, že žalobca v konaní nepreukázal uzatvorenie dohody o zmene obsahu predmetnej zmluvy o dielo v časti rozsahu diela a v časti ceny za dielo. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na zaplatenie časti ceny diela za práce, ktoré vykonané neboli. Uvedené potvrdil jednak žalobca, ako aj ním navrhnutý svedok Ing. D.D.. Následne, keď bola táto skutočnosť potvrdená, žalobca uviedol, že si uplatňuje nárok na zaplatenie prác, ktoré boli na diele vykonané navyše. Toto tvrdenie preukazoval listinnými dôkazmi, ktoré boli vyhotovené len pre účely súdneho konania a rovnako boli žalovaným spochybnené. Aj napriek tomu žalobca nepreukázal, či ním prezentovaný rozsah prác navyše bol skutočne vykonaný. Nepochopiteľné je preto tvrdenie žalobcu v odvolaní proti rozhodnutiu prvého stupňa, že dielo vykonal a odovzdal podľa uzatvorenej zmluvy. Je zrejmé, že časť diela P. vykonaná nebola. Zápis o odovzdaní a prevzatí budovy alebo stavby č. 3/2007 žalovaný spochybnil tým, že uviedol, že predmetný protokol podpísal v domnienke, že sa jedná o prevzatie časti realizovaného diela. V predmetnom protokole je ako popis stavby uvedená rekonštrukcia komunikácií - P., bez ďalšieho špecifikovania jednotlivých vetiev. Žalovaný skutočne vykonané práce na tejto časti diela aj zaplatil, a to v zmysle žalobcom vystavených faktúr č. 5/2007 a 19/2007. Keďže medzi účastníkmi nebola sporná tá skutočnosť, že dielo nebolo vykonané v celom rozsahu a z listinných dôkazov vyplývalo, že žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie časti diela, ktoré nevykonal, nebolo potrebné, aby súd za účelom ustálenia rozsahu diela ustanovil znalca. Žalobca napokon vykonanie tohto dôkazu ani nenavrhol.

Na základe tohto má žalovaný za to, že žalobca si pred súdom prvého stupňa nesplnil svoju dôkaznú povinnosť v zmysle § 120 O. s. p. Považoval za potrebné poukázať na skutočnosť, že žalobca si návrhom na začatie konania uplatnil nárok z titulu zmluvy o dielo za časť diela, ktoré nerealizoval. Až následne, keď bola táto skutočnosť preukázaná, žalobca zmenil základ svojho návrhu a dožadoval sa zaplataenia prác, ktoré mal na diele vykonať navyše. Svoj návrh však nepodložil relevantnými skutkovými ani právnymi tvrdeniami, a preto súd prvého stupňa ako odvolací súd vyhodnotil jeho nárok za nedôvodný.

V neposlednom rade žalovaný považoval za potrebné poukázať na skutočnosť, že práce, ktoré žalobca vykonával mimo zmluvou o dielo stanoveného rozsahu, boli kompenzované prácou, ktorú pre žalobcu vykonávali pracovníci žalovaného v hodnote 528 350, Sk, t. j. 17 538 eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané účastníkom konania včas (§ 240 ods. 1 O. s. p.), má náležitosti vyžadované podľa ust. § 241 O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), skôr ako pristúpil k vecnému prejednaniu dovolania žalobcu, skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento mimoriadny opravný prostriedok prípustný.

Podľa ust. § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Žalobca dovolaním napadol rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj rozsudok odvolacieho súdu. Preto dovolací súd skúmal prípustnosť dovolania podľa ust. § 238 ods. 1, 2 a 3 O. s. p., ktoré odseky vymedzujú prípustnosť dovolania v prípade, že dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa, ak ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci alebo ide o rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

Dovolací súd, preskúmajúc rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj rozsudok súdu odvolacieho konštatoval, že prípustnosť dovolania nie je daná podľa ust. § 238 ods. 1 až 3 O. s. p., keďže predmetné rozsudky súdu I. a II. stupňa nespĺňajú stanovené kritéria v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p., stanovené pre prípustnosť dovolania.

Podľa ust. § 237 O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 237 O. s. p. teda vyplýva, že prípustnosť dovolania môže založiť existencia niektorej z väd taxatívne vymenovaných pod písm. a) až g) § 237 O. s. p.

Dovolací súd preto z úradnej povinnosti zisťuje existenciu väd bez zreteľa na to, či dovolateľ existenciu vady tvrdil alebo netvrdil. Ak dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p., zruší toto rozhodnutie.

Po preskúmaní rozsudku súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, ako aj konaní, ktoré im predchádzali, dovolací súd dospel k názoru, že tieto netrpia vadami uvedenými v ust. § 237 písm. a), b), c), d), e) a g) O. s. p., a preto pre vady tam uvedené nie je daná prípustnosť dovolania žalobcu, keďže neboli zistené. Žalobca v doplnení svojho dovolania, ktoré podal v lehote podľa ust. § 240 O. s. p., prípustnosť dovolania v predmetnej veci odôvodňuje podľa ust. § 237 písm. f) O. s. p.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O odňatie možnosti konať pred súdom nejde v prípade, ak súd nevyhovie návrhu účastníka konania, ale postupuje v súlade s Občianskym súdnym poriadkom. Konajúci súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, navrhovaním

a hodnotením dôkazov. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich.

Žalobca - dovolateľ vidí odňatie možnosti konať pred súdom v tom, že súd nepostupoval v súlade s § 211 ods. 1 O. s. p., keď na zistenie dôvodnosti uplatneného nároku nevykonal dôkazy na rozsah skutočne vykonaných prác žalobcom a úhradu za tieto práce, či boli uhradené v celom rozsahu.

Podľa ust. § 211 ods. 1 O. s. p., ak súd prvého stupňa nesprávne postupoval podľa § 209 ods. 1, odvolací súd sám vyzve toho, kto podal odvolanie, aby doplnil chýbajúce náležitosti a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d). Vo veciach podľa § 120 ods. 2 odvolací súd odstraňuje vady odvolania tým, že sa obmedzí len na zistenie rozsahu, v akom sa rozhodnutie napáda. Odvolací súd sám odstráni vady pri doručovaní odvolania a výzvy podľa § 209a ods. 1 tak, že sám vykoná doručovanie. Odvolací súd rozhodne aj o návrhoch podľa ust. § 138 ods. 1, vrátane tých, o ktorých nerozhodol súd prvého stupňa.

Dovolací súd nezistil, že v predmetnej veci nebol dodržaný postup tak, ako to má na mysli ust. § 211 ods. 1 O. s. p., na ktoré poukazuje v doplnenom dovolaní dovolateľ - žalobca, pričom dovolateľ z tohto vyššie citovaného ustanovenia vyvodzuje povinnosť súdu vykonať dôkazy na preukázanie dôvodnosti žaloby žalobcu. Zrejme dovolateľ mal úmysel poukázať na ust. § 213 ods. 4 a 5 O. s. p. Dovolací súd konštatoval, že na pojednávaní dňa 13. januára 2010, na ktorom bol prítomný aj žalobca osobne, súd prvého stupňa vyhlásil dokazovanie za skončené.

Odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní žalobcu dospel k záveru, že v prejednávanej veci bolo vykonané dostatočne dokazovanie v predmetnej veci, aby mohol rozhodnúť, a preto nepochybil, keď neakceptoval procesné návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania.

Rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj rozsudok odvolacieho súdu zodpovedá kritériám vyžadovaným v ust. § 157 O. s. p. Rozsudky sú riadne odôvodnené a vyplývajú z nich, o aké dôkazy sa súdy pri ich vydaní opierali, pričom dôkazy hodnotili jednotlivo a všetky vo vzájomnej súvislosti (§ 132 O. s. p.). Preto dovolací súd nezistil, že by právo žalobcu na odôvodnenie rozhodnutia, ako súčasť práva na spravodlivý súdny proces, zaručeného

Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), bolo porušené. Rozhodnutie súdu nemusí byť totožné s očakávaním a predstavami účastníka konania, ale musí spĺňať limity zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k názoru, že rozhodnutie prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a konania im predchádzajúce nevykazujú vadu konania podľa ust. § 237 písm. f) O. s. p., t. j. že účastníkovi konania - žalobcovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom na to, že dovolací súd nezistil splnenie podmienok prípustnosti dovolania podľa ust. § 238 ods. 1, 2 a 3 O. s. p. a ani podľa ust. § 237 O. s. p., dovolanie žalobcu podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. odmietol, keďže smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa ust. § 243b ods. 5 v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že ich náhradu priznal úspešnému účastníkovi - žalovanému. V dovolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorý návrh na náhradu trov dovolacieho konania urobil v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu (č. 1. 221), pričom si uplatnil trovy právneho zastúpenia v dovolacom konaní za 2 úkony právnej pomoci v hodnote á 612,45 eur (prevzatie a príprava zastúpenia a vyjadrenie k dovolaniu) + 2x režijný paušál 7,41 eur. Dovolací súd priznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania za 2 úkony právnej služby a 2x režijný paušál v celkovej výške 1 239,72 eur podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 uvedenej vyhlášky.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2012

JUDr. Darina Ličková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová